

CSIKSZEREDA

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.
Negyedévre 2 kor.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. Nagy Béni,
ügyvéd.

Nyitólíri cikkek soronként 30 filléret költségetek.
Egyes lap ára 20 fillér.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítanak.

Október hatodika.

Komor sötétség lopódzik a szívünkbe, sirva fakadunk emlékezetre a véres hőhőmunkánknak.

Gyászos nap október hatodika a magyaroknak, kitörülhetetlenül van megörökítve nemzetünk történetében.

A mi 1849. október hó 6-án történt Aradon, az mély fájdalommal és végtelen bánattal tölti el minden magyart. Nem volt csak boszu műve, de vért szomjuhozó bestialitás. Nem tudjuk és nem leszünk képesek soha elfelejteni a tizenhárom hőst, kiknek vére áztatta az aradi piacot. Minden időnkben emlékezetünkben marad azoknak a vitéz tábornokoknak a martíromságja, kiket az ellenség oly kegyetlen és csúfos módon kivégeztetett.

A magyarság hős vezetői, a hősi, elszánt hadvezérek, a haláltól nem rettegő dicső hazafiak emelt fővel, nyílt tekintettel, félelem nélkül mentek a bitó alá. egyikük sem remegett, egyikük sem rettegett a haláltól, de

veikben láborgott, tombolt a féktelen megvetés, gyűlölet az ellenféllel szemben, lelkekben lobogott a hazaszeretet lángja és e nemes lelkeiket rezignációval a magyarok Istenének ajánlva, várták vértanu halálukat.

Az erőszak hatalmába ejtette ugyan testeiket, de nem volt képes lenyügözni magasan szárnyaló lelkeiket. Nem hajlottak térlet, nem hullottak a porba, nem esdekeltek kegyelemért. A halálnál sokkal jobban gyűlölték az ellenséget, semhogy kérő, esdeklő szó jöhetett volna ajkukra. Nyugodtan, szívesen szenvedték el forrón szeretett hazájukat a szörnyű halált.

Senki sem ölheti ki a magyarság lelkületéből gyászos nap emlékezetét, senki sem moshatja el a gyilkosságok végtelen sorozatának a legborzasztóbb, vérbelagyasztó jelenetének képét; sohasem lehet jóvátenni azt a nagy igazságtalanságot, mit azzal a tizenhárom vitéz tábornokkal szemben elkövettek. Az idő győ-

zítő, felejtető hatása itt kudarcot vall. Ime félszázadnál hosszabb idő múlt el azóta, de a szeszénát látja, érzi még mindenki, azok is, kik tán szentanunak valának, de még inkább azok, kik még akkor nem is éltek: a magyar ifjak.

De ha gyászos emlékezetű is e nap a magyar nemzetnek, mégis lélekmelől. Mert a durva hatalom önkényű vérontása szegyenletes, de dicső a martírok bátor, halálmegvető magatartása. Az Aradon pihenő vértanuk emlékezetén ma is fölbuzdul, lelkesedik a nemzet, hogy a vész, zivataros időkben voltak olyan férfiak, a kik egy önzetlen, szent, magas szeszén: a magyar nemzet szabadságáért, függetlenségéért küzdve, bátran kitartottak mindhalálig. A legnemesebb, legteljesebb ügy lebegett szemük előtt s ennek jegyében tanúsítottak csodával határos elszántságot. Kis számu csapatokkal győzelmet győzelem után arattak, a számban aránytalanul nagyobb, jól fegyelmelt, de lel-

„CSIKSZEREDA” TARCZAJA.

Egy válópör története.

Jámbor Jeromos spanyolvaszban, felesége meg kalandokban utazott. Tehette, volt elég alkalma hozzá. Míg a férj az esztendő legnagyobb részét a vonaton és a vendéknél töltötte, addig önügyes, szorgalmasan ellátogatott a fővárosban hűven le. A kávéházak egyikébe, hol a képes újságok forgatása közben azon forgatta egyre ezecskéjét, hogy mi uton módon lehetné el bus magányosságát. E szelt hamar elérte, mert mindenkor akadott egy-egy hevíllékony, lobbanékony ifju, a ki a gyors ösmérésének nem volt elvi ellensége.

Mint hogy azonban az a kávéház, melyben Jámbor Jeromosné önügyesége törzsvendég volt, az ismerkedés primitív módon való nyelvére utasára nem volt alkalmas, de meg a hevíllő urakban sem volt meg a kellő bátorság a társalgás megkezdésére, tehát ma naposság már nem szokatlan módon történt volna meg az ösmerekedés Jámbor Jeromosné és egy ifju között, ha közebe nem jön valami akadály.

Egy őszi délután Jámborné, mintan végig lustálkodott ebéd után egy óráskat a kanapén, szepen felöltözökdött, kezizomázta magát, telaggatta testrészeit esillogóvillogó, fényes eszerekkel s azután megindult a törzskávéházba. Ma különösen kalandos volt. Megitta szokásos világos kávéját sok habbal, öt darab cukorral és három süteménnyel és azután kérte az illusztrált lapokat.

Egy ideig egykedvűen forgatta, mikor szemben vele, a szomszédos asztalnál telepedt el egy kifogástalan öltözött, kikent kofent bajszu arszlán. Kezdődött a néma társalgás. A szampárak enyelegtek, beszéltek, szerelmi vallomásokot röpítettek egymás felé. Azután esend. Megértették egymást. Következett tehát a folytatás.

A fiatal ember az előtte fekvő képes lapra ezt írta:

„Angyal!

„Jöttem, látam és megszerettem. Ézék a vágytól ömél megösmerkedni. Ha úgy tetszik, úgy esti 7 órakor a Kossuth Lajos utca sarkán várja

Imádója”.

Az asszonyka megértette. Odahívta a pinczért (kérte a szobán forgó lapot. Me kapta, elolvasta és válaszképen ráirta:

„Uram!

„Nem három hat, ott leszek”.

Most meg az ifju kérte el a lapot s megtudta belőle a randevu elfogadását.

Miközben ezek történtek, a háttérben egy szöke ur élénk figyelemmel kísérte a férfi és az asszony szemjétekét és levelezésüket. Idegenen fészkelődött helyén, fel-felugrott, majd visszahanyatlott. arca úz-pirban égett, szemei vadul villogtak, majd haláláspadt, míg végül esőrömpölt a poharakon, odahívva a pinczért:

— Kérem az összes képes lapokat.

Azonnal, kérem ésszan.

Csakhamar előtte hevert az illusztrált lapok halmaza.

Ideges nyugtalansággal lapozta végig valamennyit, míg végre megtalálta, a mit keresett.

— Oh, én számár! mormogá, miközben fölugrott.

Czilinderét fejére, a képes lapot hóna alá csapta és siető léptekkel kifelé tartott.

kesedés nélkül küzdő ellenségén. A magyarok fegyvere erősen sujtott, mert a hazaszeretet lehelt belé erő, a kicsi magyar hadsereg tüzes, legdrágább kincseit védelmező férhakkból állott, kiket a magasas eszme bátorított, buzdított.

Kegyelettel adózunk e napon a mi szent vértanúinknak, a kik a legválságosabb helyzetekben elől jártak a csatákban, nem rettegtek száz haláltól se, igazuk hangzatosával lelkesítették vitézeiket. kik nem kerültek soha a veszélyt, ha arról volt szó, hogy hazájukat szolgálják, kik a legelső sorokban álltak az ellenség győzői elé és nem kimélték magukat soha, a mikor honvédekkel nekimentek a kiméletlenség szolgálatába szegődött ellenfeleink.

Mertünk e szent napon lelkesedést, kitartást, szívósságot és hazafias érzületet a vértanú halált szonvedett tábornokok hőstetteiből és miként most, ugyezentul is mindenkor adózunk illő kegyelettel hervadhatatlan dicsőségüknek.

Magyarok vagyunk!

Vegyünk erőt hazafiu mely fapalmunkon és hagyjuk érvényre jutni a józan, fajtartó magyar okosságát, a melyről híresek vagyunk. Igen nagyon megbanítottak bennünket és a pofon után, a mit kaptunk, ismét telemlékedt a legfőbb kéz, hogy simogasson, de ez a simogatás olyan erős volt és oly hitelig, hogy tanátnak és megaláztatásunkat csak fokozott mértékben éreztük.

De türelem!

Jobbban, mint valaha, szükség van arra, hogy türelmesek legyünk és higgyünk és

Valaki erősen megrántotta kabátját. Megfordul, hát a fizető pinczért, meg egy kiszolgáló pinczért lát maga előtt.

— Mit akarnak? — rivalgott az ismeretlen.

A fizető pinczér ráfordult:

— Nyomorult gazember! Először is fizetés nélkül akar távozni, másodszor a lapjainkat lopkodja el. Maga tehát a tolvaj! Nap-nap után eltűnnek drágán fizetett újságaink és nem tudunk a tolvaj nyomára jutni. Hallatlan vakmerőség, rettentő impertinencia kell ahhoz, hogy ily módon lopd Eddig hol kivágtak egyes részeket a lapokból, hol elvitték az egész lapokat, de hogy rámszól, mindenki szemé hitára akarja valaki elainkofálni egyik újságunkat, no az már — pofozni való.

A fizető pinczér már kezét emelte az útszere.

— Az egész kávéház föl volt larnazva, valamennyien odasereglettek.

Az idegen ur a dühítő, kétségbeesettől a szivárvány szesz színeit játszva bűnbölte:

— Lódlujatok! Megbolondultok? Nem lopni akartok én. Hísz ez az újsg corpus

bizzunk Magyarország csillagában. melyet a százados viharok keresztül annyiszor tukart el a felhő, hogy koromötét északakön tapogatózott ez a hasa. De elcsalott ez a felhő; ha nem magától, akkor vihar jött a mely elkergette, ismét kigyult a csillag, hogy utána felkeljen a magyar szabadságnak századokon át lezállott napja.

Bizalom az ősi orényben!

Ez volt a jelszava a királynak, a mikor alkotmányos trónusát elfoglalta.

És mi bízunk is a mi érényeinkben: hazánk, szabadságunk, nemzeti önállóságunk és nemzeti nyelvünk forró szerzetében, melyért ömlött a magyar vérnek ki nem apadó patakja századokon át. Bízunk most is rendíthetetlenül és törbetellenül, hogy a mi Magyarország lesz ez az ország, addig az uralkodó faj akaratán kívül más akarat tartósn érvényesülni itt nem fog. Magyarország a magyaroké és az marad e világ végéig!

Türelem, főkezzük magunkat!

A haza bölcsse a legutóbbi koronázás idején kiadott egy fájdalom, magasas jelzőt: „Fátyolt a multra!”

Oh, mint szakított, marczangolja azt a fátlyolt hetek óta egy idegen, ellenséges országból nekünk támadt vihar. Csak lohogj fátlyol, csak szakadj, csak semmielj meg gonosz multak szemfedője, hadd lássunk tisztán!

De csak higgadsz!

Egy olyan nagy s erejének tudatában levő nemzet, mint a magyar, magának és a világnak is tartozik azszal, hogy nagy dolgait, nagy bajait komoly méltósággal intézze el.

Tartsunk össze magyarok!

Simuljanak el, legalább e komor napok tartamára a társadalmi és egyéb ellentétek, mert mindnyájunknak édes anyjától, a hazától van azó, mely ápol a eltakar, s a hol élni és halni kell. Legyünk egygyek, öszeforrók és szíjjelválaszthatatlanok abban a tudatban és elhatározásban, hogy legválságosabb pillanatokban a haza oltárára áldozzunk mindent.

Vezessen bennünket a bölcs belátás és no adjunk semmit sem azokra, a kik hamis, Magyarország dicós múltjához nem méltó tanokat hirdetvén, port hintenek a delicit, érték kérem? bünelj, mely nélkül nem tudok bizonyítani.

Perzse nem értettek az egészből semmit és inkább örölnök tartották. Ebben még megörösdíttek, a mikor az idegen ordítá:

— Látják, kérem mint azokik a feleségem, a ki fölismert? Ott azokik, a fehér kalapban, Rám társert. Oh, én szerencsétlen.

Csaknem szén gúrcsók fogták el.

Nagynyire magyarázhatta ki, hogy ő utazó, váratlanul hazatért, kilestó a nejt és az elvitt lapban van hütlenségének dokumentálása. Mikor neje hallotta a lármát, vissza tekintett, fölismerte férjét és elfutott.

A fizető bocsnátot kért, Jámber Jeromos meg megfizetvén kávéját és a lap árát rámszól, eütét tekintettül és gondolatokkal eltávozott.

Másnap értesült arról, hogy felesége, a ki nem tért haza éjjelre, megindította ellenére a válópürt — becsületét veszélyeztető kiállhatatlan föltekénység eszímén.



szemünkbe és el akarnak bennünket téríteni a magyar nemzeti igazság útjáról.

Egy fikarsznyit se engedjünk asou küvetlésekből melyekhez jogunk van. Lehet, hogy most nem idősezt előre állítani a helyeset, de hogy el fog jönni az idő, midőn jogaink diadalmasan érvényre fognak jutni: ezt higgyük, mint azt, hogy Isten van az égben!

Ne adjunk szívünkben helyet a csüggedésnek és lemondásnak. Higgadszaggal, türelemmel és józan okossággal karólva járjon a biztos tudat, hogy a mi a miénk a történelem, a faj és a meggyőződés igazságánál fogva, azt még a pokol hatalma sem veheti el tőlünk.

Mert mi vagyunk az a nép, mely ezer esztendő előtt itt, az ellenséges népek árjának közöpete hazát alapítottunk, azt nagygyá, szabaddá és magyarrá tettük. Mi vagyunk az a nép, melynek hivatása és küldetése van a népek sorát intéző Ur jóvoltából.

Várjunk és alkossunk.

Ipartártolás és hazafiság.

Mi el tudjuk vetni a magot, le tudjuk aratni a gabonát, szépen leszedjük a gyümölcsöt; — de eszel aztán ki is merül a gazdasági tevékenységünk s a földolgozás és a forgalombahozatal hazna legnagyobb rész más hazába vándorol. A magyar szilva odakünn szépen dobozokba kerül, hogy düsses csomagolással és francia csédyr alatt visszavándoroljon a magyar csomogekerekedő ablakába.

Hiába minden iparpártolás és iparfejlesztés, frázisokkal ipart fellendíteni nem lehet. És a kik azt hiszik, hogy a hazafias érzésekre való hivatkozással a magyar ipar termékeinek itthon piacot lehet szerezni a külföldi portéka kizsírításával, az éppen sággal nincs tisztában a gazdasági jelenlegi alapelemeivel.

Elő és főszabály a gazdasági életben, hogy ugy a termelés, mint a fogyasztás a lehető legelőszóbban akar hozzájutni a szükséges tárgyakhoz. Semmiéle magasas érzésekkel el nem téríthetik a keresletet a külföldi termékektől, ha az olcsóbb, mint a belföldi. A gazdaságban az érdekek a vezető, irányító erő, melyet se hazafias, se egyéb magasas érzések háttérbe nem soríthatnak. Akárminnyire fogadkozunk is, hogy csak magyar iparcikket akarunk vásárolni, abban a pillanatban, melyben a hazai termék megszerzése anyagi áldozatot jelent, szűnt a nagy fogyasztásra néve a kelendősege.

A gazdasági életnek meg nem változatható s törvényzerűsége egyszerűen tulitessé magát nemzeti, társadalmi, felsokzeti különbségen s az a modern törekvést, mely a fogyasztást egy-egy nemzet vagy osztály, vagy feleketet azük korlátai közt akarja szorítani, dugába dőnti az emberi lélek leg- elemibb, de legerősebb vezető, mozgató tulajdonosága: az egoizmus. Ezért nevetédes egyrém a honi ipar fellendülését a hazafias érzés gyöszedelmekedésétől remélni. A magyar ipar pártolás egy igen egyszerű szabályban foglalható össze: tegyük olcsóbbá a hazai ipari termelést, hogy megküzdhesen a külföldi iparral. Egyenlő feltételek mellett, ugyanazon árak és minőség mellett érvényesülhet majd a hazafias érzés a magyar ipar javára. Ha nem tehetjük olcsóbbá

a hazai ipartermelést, tegyük drágábbá a külföldi portékát.

S ebből következik, hogy miképp a háborúban három dolog kell: pénz, pénz és ismét pénz, akkor a magyar iparnak is három dolgra van szüksége: vámvedelemre, először, másodszor és harmadszor. Nem új recept ugyan, de ez az egyetlen, melytől javulás várható.

Hazugság és alkoskodás, valahányszor a receptet hazugsággal helyett hazafias szövegek körültekintő bujtatjuk azt a mi nem hazugság, hanem üzlet kérdése.

Donatíó a Székelyföldön.

Harmadik kiadvány kivonat.

Ha a székelység történetét tekintjük, látjuk azt, hogy az erdélyi fejedelemség megalakulása után, a székely ősközmény, a mint már az előzőekben kifejtettem, 1562-ben fenekestül felforgatott; ezután mind szomorubb és szomorubb sors várt a székelyekre. Nem kerülheti el figyelmünket a panaszoknak az a végtelen hosszú sorozata a melyeket a székelylőfők a főemberek a fejedelmek elé terjesztettek, a melyeknek csejja a régi öszabadság visszahelyezése, a legrosszabb esetben az 1562-iki segosvári végzéseknél tiszteletben tartásának kieszközölése volt; azonban a panaszok sikerre nem vezettek, a székelység hozta folyton a selynes anyagi és véráldozatokat, de helyzete folyton rosszabbodott, az ő székely jogokat a fejedelmek hová tovább mind kevésbé tartották tiszteletben, így a székelység nagy része arra kényszerült, hogy nemzeti jogainak megőrzésére a donatíót kérjen saját vagyonára, czimeres leveleket — szerműveket — szeressen, ő maga vigye be az ősfoglalási birókára a ius regiumot. Ez a fejlődés önkéntelen folyamánya volt a segosvári végzések által megteremtett állapotnak, mert a székely nép a XVI. és XVII. századok folyamán mindig igyekezett, hogy régi szabadságát visszavágya; s egyes fejedelmek, a mint érdeklők kívánta tetteket is ígértek, de az ígértet mindig csak ígértek marad.

Ha a hat székelyországi főemberek és lőfőknek János Zsigmondhoz 1566. évben benyújtott panaszát (Székely oklevéltár II. 162. I.) vizsgáljuk, látjuk azt, hogy a segosvári végzések még keletkezéseik időpontjában sem tartattak meg úgy, a mikép a székelyek javára értelmezhető lett volna. Ugyanis mit mondának a székely főemberek és lőfők ebben a panaszban: „Országával egyetemben elvégezte, hogy mi kevés földön lakóink vannak birodalmunk alatt, azokképpen bírjuk mi is Felsőged engedelméből, miképpen a nemesesség bírja az ő jobbágyait”. Tehát már maguk a székely főemberek és lőfők erre mint jogalapra mutatnak rá, előzményül felhozzák, hogy a fejedelem megígérte, hogy a székelység szabadságát a kicsiny jövedelmét fenntartja; de ezt a tisztartók nem akarják respektálni; azokat a jövedelmeket, melyeket a székelyek a bíróság és hadnagyság után lustak, a tisztartók elvonják s csak saját hasznukra mivelik, így az erről szóló országos törvény nem tartottat be; de a mint a panasz tovább folytatja, a fejedelmi tisztartók ezzel nem érik be; a székelyek „földlakóit” a várszolgálatra erőltetik, s kétszáz uruk szolgálatától elvonják; továbbá elpanaszolják, hogy ha azokban a falvakban, a melyekben részük van, makkos erdő van, ott a földön lakóknak, a szolgáknak, sőt maguknak a székelyeknek diaszókból is tizedet vesznek, a mely annál igazságtalanabb, mert a

dézmások már malaczkorában kivették a tizedet.

Mint hogy a segosvári végzések szerint a község vagyonát a fejedelem a maga részére foglalta le, a szabad Székelyföldön lakóinak az abból illett részt ki nem adják, a bár a magyar nemesek és a szászok akkor, midőn országgyűlésbe hívatnak, az ország részről támogatásban részesülnek, a székelyektől ez is megtagadtatott; szegény özvegyek árvái hadba szolgáltattak; korlúszták a perben a képviselöket; a dézmák nagy mérvben rovattak ki. E panaszunk legérdekesebb és legfontosabb része arra vonatkozik, hogy a kapitányok egyes székely főemberek a lőfők örökségét a várakhoz foglalták; némelyeket a lőfők közül, mivel elszegényedtek, a község közé szállottak, így mint a III. rendbe tartozó, adót is fizettek, a mellett a lőfőségeről is hadakozik, s még várszolgálatra is erőltetik. Ilyen volt a székelység állapota közvetlenül a segosvári végzések után. Ekkor jön Miksa császár üzenete, hogy a székelyek pártoljanak el János Zsigmondtól, ki öket most elnyomva tartja, térjenek Miksa király hűségére, ki öket kegyébe fogadja, s minden elvesztett szabadságukat visszaállítja. (Szék. oklevéltár II. 207.), a székelység azonban hit maradt János Zsigmondhoz. Hogy már János Zsigmond úgy fogta fel a székely vagyis a III. rend vagyonát, hogy az eladományozható, vagyis a ius regium alá esik, igazolja 1567. márcz. 5-én kelt egyik oklevél, mely szerint Teleky Mihálynak a ő székelyszék kapitányának, Székelytámad vára parancsnokának, Maros-, Udvarhely-, Csik- és Gyergyószék főkirálybírójának megparancsolja, hogy ezen okiratbennegyenként megnevezettlőfők székelyeknek Sepsi-, Kézdi és Orbai székben az illett királybírakat maga mellé véve, szakasszon ki a székely község közül annyi házbőbbgyöt, a mennyit kinek-kinek adományozott, s a parancsában szám szerint kijelölte. Ebben az oklevélben előjönnek az akkori Háromszék legelőkelőbb emberei; tehát a segosvári végzések után alig telt el 5 év, már magában a székelység tudatába gyökeret vert az, hogy a község vagyis a III. rend a jobbágy osztályhoz tartozik, s azt a földet, a mely addig szabad székely ősfoglalási birtokhoz tartozott, a fejedelem jobbágy telkekre osztja, s eladományozza, s hogy ezt mind adományt a megadományozottak elfogadták, mutatja magát a kor szellemét, mely a Székelyföldön is utat tört, s ha ezt a tényt a már ismertetett panasz mellé állítjuk, látjuk azt, hogy azok az előkelő székelyek abban a szomorú korban bizonyos biztoásokat látták a fejedelmi kegyenkorlátsban, mely öket a tulkapások ellen megvédi.

Ezután ismét egy panaszra kell rámutatnom, a melyet a székely főemberek adtak be János Zsigmondhoz 1560. február 2-án Medgyesen megtartott országgyűlés alkalmával, melyben a székely főemberek a segosvári országgyűlést megelőző lázadásra utalnak s azt mondják, hogy a fejedelem a községet akkor hatalma alá vetette, de megígérte, hogy a főembereket és lőföket az eddig bírt javaikban megtartja, de mi történt? Hogy ha a fejedelem a székelyek közül valakinek falukat adományozta s ha az adományozott falukban valamelyik főembernek vagy lőfőnek kicsiny öröksége, földön lakója (megfelelő a jobbágyoknak) avagy határ része van, azt is elakarják, vagy elakarják foglalni a donatíó alapján; némelyek pedig jószágukra a ius regium alapján donatíót irattak mint a minő a magyar nemesek jószágán volt, s

„mi őseink és mi Felsőged előtt való fejedelmek donatíójával nem bírtuk örökségeinket, jószágunkat; mert immár a Felsőged tábláján való Örvényen avál akarnak örökségünkötől és jószágunktól elmarasztalni, hogy nem adhatunk fejedelmi levelet róla.” Ez a betegezés teljesen igazat ad az állításoknak, hogy beállott viszonyok kénszereltették magukat a székelyeket arra, hogy saját jogaink védelmére a birtokukra donatíót kérjenek, s ez által védjék meg azt; ennek oka pedig nem lehetett más, mint a korszak, mely az erdélyi fejedelemség központozó erejénél fogva a Székelyföldet a ius regium alá hajtotta, mert a Székelyföld ősi jogrendszerének nem a fejedelmi levelek által való bizonyítás, hanem a régi birtoklás bizonyítása felett meg, s hogy a panasz szerint mégis az előbbt kívánták, bizonyítja azt, hogy a donatíót általában tekinteni akarták (az említett panasz Sz. Okt. II. 237). Érdekes világot vet a székely személyi állapot átalakulására 1569. június 10-én kelt egyik oklevél (Sz. Okt. 245), melyben János Zsigmond özök Bere helységet Marosközben, a főembereket s az egyház helyes nemesekül tekintett lőföket, az ország szükségére kiválasztott gyalogokat kivéve, Katha Györgynek adományozta; ez oklevélből szerelhető fontos az egyházzelről nemesekre vonatkozó kijelentés e szavai: „deuptis... principii scilicet, quos pro regi consuetudine unius sessionis nobilis habere volumus, pedibus item pidiarie in usum publicum per Nos delectis forte ibidem resindentibus”. Ebből nyilvánvaló, hogy a székelység személyi állapotában lényeges módosításokat tett a donatíó behozatala. A székely öalkotmányának, mint már kiemelttem, alap gondolata volt az, hogy mindenki oly mértékben részesedjék a közbizonyban, a hatalomban, a mely mértékben kötelezettségeket teljesít; sőt ezt a segosvári végzések is kifejezték, a midőn a hadviselés kötelezettségét megállapítják, s annak különösen a törvényt donatarius rendszer bevezetése előtt a lastrális székeknek való hatáskörében megállapítani, hogy az melyik rendhez tartozik. Érdekes világot vet erre nézve Mátyás királynak 1473. decz. 9-én kelt rendeltoje (Székely Oklevéltár I. 220. I.), melyben a táborban jelenlévő udvarhelyi és marosközli székely lőfők és gyalogok panaszát következtében megparancsolja Mérai Magyar Balázs erdélyi vajdának és székely lapánknak, hogy az őszes székelység részére kiadott kiváltságlevele értelmében hirdesse ki és parancsolja meg, hogy a székely előkelők közül senki a székelyeket pénzszereléssel terhelni ne merje; mert ha ezt tené, a székelyek ősi szokása szerint, minden jószágból ki fog hanyatni; megparancsolja továbbá neki, hogy a székely lőföket és gyalogokat külön jegyzékbe írassa össze s a jegyzéket neki is küldje fel, melyekben az előkelők örökségétől törhe által valóztatást tonni ne merjenek, egyik osztályból a másikba a vajdak és székely ispánok tudtával a megjelentő lustrumok alkalmával lépjenek elő. A donatíó behozatásával a székelységnek ez az ősi törvénye is esőrabt szenved; már e tekintetben is elhatározó lesz a fejedelem kegye és akarata, János Zsigmond Bencédi Balassy Miklóst és Tamást, kik lőfőségek származtak, de az előbbi években, mint-hogy szabadságukról önként lemondottak, a községek közé soroztattak, 1569. július 10-én újból a valódi lőfők közé sorozta (Sz. okt. II. 247.). Ugyancsak János Zsigmond 1570. febr. 20-án Marosközben Szentörinczen lakó Másfél András és Márton községek-

ből a 1676. sorába emeli a egyszerűsödött Szentlőrincen lévő két házukat minden rendes és rendkívüli királyi adózások és a közszékelyek közt teendő szolgáltatások alól felmentés (Szék. okl. II. 291.), ugyanazon év április 9-án Küsmödi Márton, János és Péter, az előbbi hadjáratok alatt szerzett érdemeikért a 1676. osztályból a valódi székely főemberok (primorok) osztályába emeli. (Sz. okl. II. 296.). Ezek szerint a székelyek rendi állás szerint a régi 3. renden kívül a donató behozatalával, nemesség, egyházi nemesség s jobbágyok lesznek; így három helyett már hatféle rendi állás létezik. Azok, kik részjóságokba donatit nyerne, a mint a királyi könyvek tanúsága szerint János Szigmond egy évűdel alatt számot donatit adott, nemessékké lesznek, ennek okát mint előre bocsátott panaszokból láttuk, az képezte, hogy az illetők úgy magukat, mint vagyontukat a zaklatástól megmentették, mert erre a régi székely jog ebben az időben csak a primorok, kik hatalmas emberek voltak, újított módot; s mint láttuk a primipulusok egy része egyházi nemessékké lesz (unius sessionis nobilit), kik egy telekkel bírtak, s megfelleltek a magyar jog szerint szegénysorú nemességnek, a kik a nemesi állás kiváltságait élvezték ugyan, de bizonyos körből eredő kötelezettségeket kellett teljesíteniük, pl. ezirkálás a gonosztevők büntetése idején a tisztek mellett 12 frt. pénzbüntetés terhe mellett felkelni tartoznak (Ap. P. III. T. 47. a. 9.). Ezek a közszolgálatok alól mentesek voltak, jobbágyokkal nem rendelkeztek (Sz. okl. VII. 209); mint külön rendet említek a későbbi időkben az armalistaikat, kik szintén szegényebb nemesség emberek voltak kiknek egy-két jobbágya volt. A insturumban csak ezúttal soroltatnak fel a primipulusok, a kik mindenféle kötelezettségek teljesítésére reiszorítottak. A mint láttuk a 3. rend jobbágya lett, s csak azok maradtak meg pixidarius darabonai állásban, a kiket a fejedeleme az adománylevélben kifejezetten a küzdelemből ilyeneknek meghagyott; ezek már a székelység státuszhoz tartoztak. Ezekből nyilvánvaló az, hogy a donatit behozatalával jön be a székelyek közé a rendi magtagság, s áll elő az a folyamat, a melyet láttuk 4 évszázal megelőzött, a hűbértésig létezőt; a mely folyamatot, mint már kimutattam, az erdélyi fejedelemség keletkezése szakszerűen megindította. E helyen meg említem a Báthory István erdélyi vajdának 1572. június 20-án kelt azon rendeletére, melyet a vármegyék és székely székely tiszteikhez, s a székelyföldön lévő királyi adományozásokhoz intézett melyben megülte a székely felkelés (1561.) előtt Marosvásárhelyre kültözött jobbágyok visszavételét, minthogy a székely felkelés előtt a székelyek közt szabad költözési jog volt s addig ott székely adományok nem voltak (Sz. okl. IV. 21.), így az a Báthory István, kiról a történet azt örökítette meg, hogy a székelyeknek nem volt valami jó barátja, elismerte, hogy 1562. előtt a Székelyföldön nem volt ius regium.

Dr. Endes Miklós.

Szemelvények „Az erdélyi törvényhozás irányátszámja Bethlen Gábor fejedelemsége alatt” cz. munkából.

Irtta: É. Z.

Felirata:

A fegyverszünet alatt mind a két fél készülődött; Bethlen Erdélyből szerelte a kalomnáságot, a melynek ellátásáról részben a fejedelemség, rész-

ben a magyarországi adók által gondoskodott. A fejedelem sokat remélt mindig a külföldről, pedig a csehek is igértékett hogy a fejedelmet havonként telemes összeggel segítik -- csak a besztzercebányai országgyűlés alatt teljesítették.

Alig jött le a fegyverszünet, a besztzercebányai országgyűlés megkezdte a tanácskozásait, a pozsonyi országgyűlésen hiányosan elintézték ügyek és az unio pontjai megállapítása végett.

A besztzercebányai gyűlés végzése a protestansok diadalának az eredménye. Az ágostai, a helvét s a róm. kath. vallás Magyarországon egyenrangúvá tételét; az ország négy kerületében minden vallásból négy-négy biztos nevezetelt ki, kik a vallások szabadságára felügyelnek; a teljes egyenlőség megállapítása végett rendelkezett, hogy a füzében mind a három vallásbeliek lelkeszei részesüljenek. Bethlen a gyűlésen engedett a protestansok túrhűségének, mert a gyűlés a katolikus főpapságot megfosztotta az országgyűlésben való részvétel jogától.

A besztzercebányai országgyűlésen Bethlen, mint Magyarország választott, de meg nem koronázott rendi, Fridrich mint cseh király és Csehország ausztriai rendi és Erdély három nemzete szövetséget kötöttek. A szövetséget Erdély szövetségűrs segíti, de oly záradékkal, hogy Erdély a töröknek, de különösen a basáknak fejedelmük ellen való törökveiseről nem bír tudomással. A basik azzal foglalkoztak, hogy Erdélynek és Magyarországnak nem lehet egy fejedeleme, mert Erdély a török főhatósága alatt áll. Ha Bethlent magyar királynak választják, a Porta Erdélyt három vajdaságra osztaná, a három nemzelenk megfelelően; hiszen Báthory Gábor idejében az erdélyi követek maguk ezt kívánták. Cselebi Ali már Ballassynak a székely vajdaságot fel is ajánlotta; azonban Erdély, Magyar- és Csehországok és az ausztriai rendek követei már vitték a 70,000 tallert erő portai ajándékot.

Bethlen az európai mozgalmakban Erdélyt képviselte; addig erdélyi országgyűlések évenként nem kétszer, hanem egyszer tartáltak. A besztzercebányai végzetet a Bethlen Istvánról összehívott rész tudomásul vette, de az országgyűlés határozatainak akceptálásáról, konfirmálásáról a generális országgyűlésre halasztották.

Erdély már a fegyverszünet alatt területileg nagyobbodott s a hozzája csatlótt vármegyék rendi és követi a magyar országgyűlésnek tagjai maradtak ugyan, de a jobbágyok ügye egységes intézkedést kívánt. Ezért az erdélyi törvényhozás fejedelmének birlokaként tekintette a vármegyék s jobbágyainak ügyét egyöntetűen állapította meg; mert kimondta a jobbágyoknak kölesönös kiadását, ha ezek elszöknek, „sőt mivel már Erdély és Magyarország is egy fejedelemség alatt vagyunk, jobbágyaink Magyarországból is restitúalassanak el a conrto elő similitér. — A besztzercebányai országgyűlés XXX. pontja ezt az intézkedést meg is erősítette.

A besztzercebányai országgyűlés után Bethlent a protestansok vezérének tekintette Európa; pedig szövetséges társát a csehekkel Ferdinánd a következő években legyőzte, alkotmányukat megsemmisítette és a felkelők vezérért lefejeztette. Az erdélyi fejedelem ellen küldött császári hadak nem működtek úgy, a mint Ferdinánd remélte, mert Bethlen megállta helyét és többször legyőzte a császáriakat seregét. Bethlen nem sokára nem várt meggyőződésre jutott. A töröktől ígert seofely nem érkezett meg s a magyar urak töbően elpártoltak tőle, mert Csehország aországi rettegtek s az eredménytelen fehérhegyi csata is a békealkudozások fonalat siettelte.

Ferdinánd többször tett igéreteket Bethlennek, hogy Magyarországot hagyja külön, hogy ő bekében csak mint Erdély képviselője működjön. Bethlen tartott a némettől, mert jól tudta, hogy a kigyó farka vágását nem felejteli el. „Tekinve az állapotokat — mondja Bethlen — s főképen értvén az ausztriai háznak szándékát, oly bizonynyal remélem mintha szememmel, látáim, hogy elnyomják ebben és a következőkben esztendőben a csaknem egész Európának minden evangélikus religión való státuszait, fejedelmeket...”

Élőfizetési felhívás.

Eddigi törökveiserünk ezúttal oda irányult, hogy társadalmi kérdések, bajok egyenmelyikére terelve olvasni figyelmét: azok megoldását, orvoslását elősegítsük.

Lapunk függelendégi irányja pedig arra vall, hogy az igazságot szeretik megmondani bárkiul szemben is.

Hazánk, fajunk, városunk érdekében mindig felmentük szavunkat s ezáltal is oda fogunk törekedni, hogy ezen hármias cél szolgálatában állva, olvasni s a nagy közönség megelégedését minél teljesebb mértékben kérdeméljük.

Hogy eddigi működésünk talán csak az enyhébb kritikák állja ki, annak oka részben a kezdet nehézségeiben rejlik. Anyagilag is erősen kell egy lapnak állania, mert csak akkor tud a kelto munkasorint rendelkarni. Bizva olvasni s a székely társadalom jóindulatában, bátrak vagyunk kérni azokat, kik még nem felezték be élőfizetési díjukat, szíveskedjenek azt minél hamarabb cszkoözölni.

Egyben pedig új élőfizetési felhívást bocsátunk ki jelen alkalommal.

| | |
|--|---------|
| Lapunk élőfizetési ára a régi, vagyis egész évre | 8 kor., |
| fél évre | 4 kor., |
| negyed évre | 2 kor. |

Teljes listával: a „CSIKSZEREDA” kiadóhivatala.

H I R E K.

Valami a kepeér. A kepe (párbor) egyházközségi adó, melyet a parochialis költök alapján szokás vagy más közigazgatás által megállapított mértékben a lelkes ellátása céljából szolgáltatnak minden különös ellenőrszolgáltatás nélkül. A kepe vagy jobban mondva párborhiteleses tehát vagy szokás, vagy egyéb közigazgatás, rendszeren azonban az egyház támogatási okmányon alapulnak. A párborhitelesesok önkéntesnek a közigazgatási hatóságok segédkeznek. Ennek a segédkezésnek széles határa van. Egy belügyministeri rendelet azt mondja, hogy a helyes arra, hogy a községnek a lakosságuk anynyira fontos szellemi érdekeit gondos egyházi

Sz. 7109/903.

tkvi.

Árverési hirdetés kivonat

A csikszentmártoni kir. járás bíróság mint teleklényi hatóság közlirre teszi, miszerint dr. Erős Vilmos és Kánya József végrehajtóknak Boeskor Lázárné száll. Pusztó Karolina elleni 70 korona 30 fillér tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a csikszentmártoni kir. bíróvároszék a csikszentmártoni kir. járásbírószék területén levő, a Csikszentmárton közeg határain levő a Csikszentmárton I. R. 97. sz. tjkvben A + 227., 227., 229 hrsz. alatt foglalt egész ingatlanra 973 korona ezennel meghatározott kikiáltási áron elrendelte, és hogy ezen ingatlan az 1903. évi november hó 6-án ó. e. 9 órájkor a csikszentmártoni kir. járásbírószék, mint teleklényi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésben a megállapított kikiáltási áron alul is eladtni fognak.

Árverési szándékok tartoznak az ingatlanok becserájának 109 $\frac{1}{2}$ -át vagyis 97 korona 30 fillér bántópenzt középszenben vagy övadákképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. e. 170 §a értelmében a bántópenznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elmerveényt átsegáltatni.

Csikszentmárton, 1903. július hó 6-án.

A kir. járásbírószék mint tkvi. hatóság

Göcsy Péter,
kir. albíró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Uj, alig használt házi butorok

jutányos áron eladtnak. — Hol? megmondja a kiadóhivatal.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

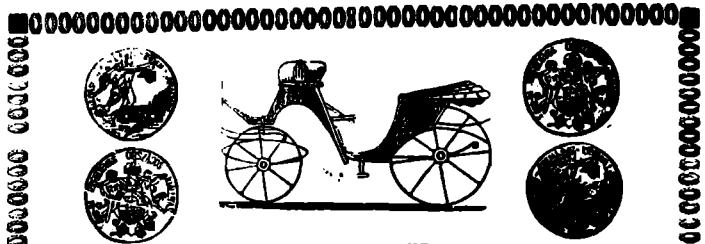
571—1903. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiállított bír. végrehajtó ezen nel közlirre teszi, hogy a pestvárdi kir. járásbíró széknek 1903. évi Sp. II. 547/3. sz. végzése folytán dr. Berger Mór ügyvéd által képviselt Eberhardt Antal halálosít eszeg végrehajtató részére Klein Zsigmondné e uszeredai végrehajtást szenvedő ellen 228 korona a követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesét lo foglalt és 605 korona 30 fillérre becsült ingóságokra a csikszentmártoni kir. járásbírószék 1903. évi V. 795/2. sz. végzésével a további eljárás elrendeltetve, annak az alap- és föllfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartása határidejűl 1903. évi október hó 3-ik napjának délutáni 4 órája kitűztek, a mikor a bíróság lefoglalt ingók, és pedig házi butorok a leg többbet igérőnek középszen fizetés mellett, szükség esetén becserájón alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárve rezemelő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőzőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöt-tett volna és ez végrehajtási jogzökönnyből ki nem tünik, hogy előbbeségi jelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiállított írásban beadván, vagy pedig szóval bejelenteni el mulasztásak, mert különben csak a vétel ár föllallegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszentmárton, 1903. évi szept. hó 17-ik napján.

Keresztes Gyula,
kir. bírósági végrehajtó.**László Lőrincz**

kovács.

kerekos, nyerges és kocsli fényező műhelye
Csikszereda, Vár-utca 230. sz.

Bátor vagyok a nagyrédmű közönség becses figyelmét felfelni

kovács, kerekos, nyerges és kocsifényező

műhelyemre, mely már 18 éve, hogy fenn áll a helybeli pincon.

Nem üres reklamákkal akarom jó hírnevemet megalapítani hanem utólrhetetlen, mindenigényt kielégítő munkával, elvállalok mindeneműt fent jelzett szakmába vágó munkát valamint javításokat. Hogy minden remű kézművény hazánkban bármely helyen megálja helyét, a mellett bizonyít ama körülmény, hogy már éremmel két ízben voltam kitüntetve. A mélyen tisztelt közönség pártfogását kérve

maradok alázatos tisztelettel

László Lőrincz Csikszeredai.**Figyelemre méltó!**

Bátor vagyok a nagyrédmű közönség becses bizalmához fordulni mostan is ép ugy mind az előtt és kérve becses pártfogásukkal megfizetni.

Üzletemben mindeu árut a legelső kézből szerzek be és így mindig a legujabb és legjobb árut árusítok uzzal az elvvel, hogy „kevés haszon, nagy forgalom” élönkíti az üzletet.

Becs-es pártfogásukat kérve, maradok

alázatos tisztelettel

Székelyhidv Sándor,

néli- és lórnál díval-Bizelo, Csikszereda.

(Üzletem a Hutter szállodával szemben).

FILÓ KÁROLY-né

temetkezési intézete Csikszeredában.

Ajánlja az előforduló halálesetek alkalmára dusan berendezett raktárát, mindeneműt és fajtájú fa- és ércz utánzatú koporsóit, légmentes és elzárható

ÉRCZ KOPORSÓIT.

Nagy választék sirkoszorukban és szállagokban, szóvnl mindeneműt czikkekbent, mely a temetéshez szükséges.

Továbbá tudomására kívánom hozni a n. é. közönségnek, hogy miután a leg-első gyárakkal lépem összeköttetésbe, azon helyzetbe vagyok, hogy a legjutányosabb árakban képes vagyok min lent számítani. ugy hogy a versenyképesség föllmulhatatlan, mivel üzletem saját háttában van, sem holt bért, sem kiszolgálásért nem fizetek, saját magam szolgálók ki vevőimnek, saját gyászokcsim van, melyet 50 korona vásárlásnál csak-ely díjért bocsátok rendelkezésre.

Ravaltozást, díszítést is a legjutányosabban számítom. Segédkezem a hulló szükséges elhelyezésében is.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kész szolgáltnal

Filó Károlyné.

Csemege szálló.

Rendkívüli élelmet csakis 1 só rendű mennyiségben mindig frissen szőlve piros és fehér amla muskotály (passantuti 1000 éves) fajokból szállítok 5 külső kosarába posztán 2 korona 80 fill. előleg bekielölése ellenében vagy utóvét mellett vasúton kielőnként 44 fillérért.

Török Sándor.
Gyoma. (Békés u.)

Egy koronáért portómentesen küld az orvosszövetség sorsjátékhoz egy sorsjegyet az.

Országos Sajtóiroda,

Budapest, Kemény Zsigmond-utca 11. sz.

Huzás már október 10-é.

1840 nyereség. 1 főnyereség 40000 K.

Legnagyobb nyereség legkedvezőbb esetben 50000 korona.

1 sorsjegy Szerencse föl! 1 korona
1 sorsjegy 1 korona

Már
1 koronáért
50.000
korona nyerhető.

ORVOS-
sorsjáték
Budapest, IV., Váci-utca 17/a.

Már
1 koronáért
50.000
korona nyerhető.

Főnyereség **50.000** korona érték

Egy sorsjegy ára **1 korona.**

Miután a húzást már október elején megtartjuk és a sorsjegyek nagy kelendőségének örvendenek, ennél fogva tisztelettel kérjük, hogy a sorsjegyek bevásárlásával ne tessenek késni, hanem nagybecsű megrendelését szíveskedjék lehetőleg azonnal elintéztetni, mert a húzás már

f. é. október 10-én lesz

Orvos-sorsjáték központi irodája:

Budapest, IV., Váci-utca 17/a.

Sorsjegyek kaphatók helyben: minden dohányüzletben és minden vidéki városban.

Merza Rezső

férfi- és női- divat-üzlet, Csikszereda, Kossuth Lajos-utca.

Van szerencsém a nagyérdemű vásárló közönség szíves tudomására adni, hogy üzletemben megérkeztek az őszi és téli idény legszebb és legolcsóbb újdonságai, úgymin:

Férfi kalapok és sapkák, ruha szövetek, ingek, gallérok és közelők, vadász kabátok és köpenyek készen, cipők (legjobb gyártmány), keztük és harisnyák, pipere cikkek stb. stb.

Nyakkendők a legújabb divat szerint.

A híres „Liliom Vászon“
gyári raktára (1 vég
23 mtr. frt 7.20).



Személyesen választott árak legújabb divat szerint.

Női és leány
diszkalapok, őszi-téli
kabátok, gallérok, sap-
kák, muffok, ruha szöve-
tek és diszek, a legolcsóbbtól a
legfinomabbig, barchendek, vásznak,
kész fehérneműek, blouzok, függönyök,
szőnyegek, pajlanok, ágy garnitúrák, kézi mun-
kák, selymek, pamutok, ernyők stb.

Teljes menyasszonyi kelengye kiállítás.

Szabott árak! **Előzékeny kiszolgálás!**

A n. 6. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok szolgálat kész tisztelettel

MERZA REZSŐ.

Hofherr és Schrautz budapesti gépgyártóknak féképviselete és raktára.



ALBERTFY és THEIL

műszaki és ép. kezési anyagok üzlete, cement- és asfalt-iparvállalat
Brassó, Kapu-utca 50. szám.

Elvállalnak minden a cement- és asfalt-ipar szakmájába tartozó munkálatokat, az y. m. i. csatornázásokat, hidak, áttereszék, medenczék, szökőkutak, nedves falak gyökeres szárzrazza fételeit, új építkezéseknél az alapfalak asphalittal való bevonását, épületek teljes beüvegezését elsőrendű üvegtáblával, valamint teljes fűrdőszobák berendezését olyan helyt is, a hol nincsen vízvezeték és közvetlen a kútból kell vizet venni, jóállás és legjutányosabb árak mellett.

Állandó raktár:

**Építkezési
cikkekben:**

Asfalt tetőpép, elszigetelő lemez és asfalt, fűdőpapír, Carbolinum lapomba ellen, tűzmentes anyagból készült tűzálló téglák és a vakolat (chamote) valamint csövek különböző átméreteiben, ugyanily csövek esővízcsatló cementből is díszes keramit, cement- és porcellánlapok padlások és faburkolatoknak, üvegtáblák épületek és kárukatek részére, portland- és román-cement gyps, mennyezet nádfonát nagyban és kicsinyben.

Műszaki cikkekben:

Víz-, szesz-, és bőrtömítő gummi hóból és kenderből, gummi gyűrők, zsinorok gömbölyű- és nyégyszögben, sürtés czélokra vízmentes ponyvák és tukarók, kenderhevederek, asbest- és gummitelések, réteg- és csapágyfékek, elsőrendű géphajtó szjak bőrből, varró- és kötőszjak, üveg olajzó és kenő szelenczék sürtött kenőcsőhöz, különféle gépolajak és gépszirok.

A Málnás tőről léglagyár feláruval.

Az Erdélyi terméskeres Asphaltilgyár képviselete.

Tanító urak és egyházközségek figyelmébe!

Szíves tudomására hozzuk vármegyénk t. tanítóinak és egyházközségeinek, hogy könyv- és papírkereskedésünkben raktáron tartunk mindentféle

elemi iskolai tankönyveket

ugyszintén mindentféle iskolai nyomtatványokat, ugymint előmeneteli és mulasztási kimutatás, pénztári és munkanapló stb.

Kiváló tisztelettel: Gyönös és Társa.

Állandó butor kiállítás az I. emeleten.

Alapított
1880.

KÖPFER.

Alapított
1880.

Első butor és kárpitos kivitelű üzlet Brassó kapu-utca 48 sz.

Van szerencsém Csikszereda város és vidéke nagyrészt közönségének becses figyelmét felhívni az

Első butor és kárpitos kivitelű üzletemre

Ilendő és dúsán felszerelt butor raktár, Szőnyegek, tükrök és képek a legzelel-
u barokk és óberetli lozobak, ebéd- szerűbbtől a legdiszesebb kivitelig ju-
lós, szalon és garconok berendezések, tanyos árak mellett.

Kárpitos és díszítő munkák házon kívül is eszközöltetnek.
Táruk esomogolása és szállítása elvállaltatik.

Vidék megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

Nyomatott a kiadóutajdonos Gyönös és Társa könyvnyomdájában, Csikszeredában.

Férővívő olcsó árak mellett.

Egyen nagy forgalom keves haszon.